

2 TIMOTI

Timoti 'ina leta heluwena Paulo 'ileleya

Muliyetega Paulo deliya 'asa Loma 'oina 'imiyamiya, ma Timoti 'ina leta heluwena bewa 'ileleya. Paulo 'isanasanapu 'i'iuna ma 'i'amasa, ta hesi 'ina hemisa Yesu Keliso 'oina 'ihewaiwai hedada, ta Timoti 'i'abihe pa'aliya ma tauna wete gidemusa 'ihewaiwai.

Caigeda ginaula 'i'ahwanoiyeya, 'ina tobwatobwa tupwana nuwanuwana ma Timoti 'i'ewedima 'oina.

Loyauwedo

¹⁻² Yauwedo Timoti 'owa natugu moisa, 'ino leta bewa taugu Paulo 'oiguwega. Taugu Yesu Keliso 'ana tohepwaila, Yehoba 'ina nuwatuhu gide ta yahepwaila yawasida bwebwe'ana weyahina, beno Yesu Keliso 'oinega. Tamada Yehoba ma 'ida Bada Yesu Keliso sihelauwego ta si'atemuyamuyaego ma 'oinega 'umiya daumwala.

Timoti 'ina hemisa Yehoba 'oina

³ Yehoba 'oina yaloyauwedo, tauna tubugwao mwalo 'idi Yehoba, ma 'oina yahetopaihowa 'igu nuwatuhu 'ehaudi 'oidiyega, gidemusa taudi. Wete 'oina ya'ahwa'ahwanoi weyahiu nihuwana ma sabwelo 'oidiya.

⁴ Mwalo 'ane ya'ebesinegowa, 'ino dou yanuwatuhu yahiya, 'oinega nuwanuwagu

madouna ma to tuta 'oina ma ya'ita hilago,
ta 'oinega yayaliyaya.

5 Ma wete 'ino hemisa moisa Yehoba 'oina
yanuwatuhu yahiya, gide sinau Yunisi ma tubuu
Loise Yehoba sihemisaeya moisa, ma yasanapu-
gowa 'owa wete Yehoba 'uhemisae moisa.

6 Wete tutaina 'oina ya'abidebegowa ta Yehoba
waiwai 'i'ebwaegowa, waiwaiina 'u'itayahi ma
'ane 'oiuwega sahena 'igumwagumwala.

7 Weyahina Yehoba yaluyaluwana 'i'ebwaegita
sahena matauta weyahina, ma hesi waiwai ma
helau ma nuwatuhu moisa 'i'ebwaegita.

8 Coinega sahena 'ida Cinapwana tetelina 'ana
hepwaila weyahina 'uhedeba mwadimwadina.
Taugu wete 'igu luhu deliya Cinapwana 'ina
paihowa weyahina sahena weyahina 'udebadeba
mwadina. Ma 'owa wete 'abwa Yesu tetelina
weyahina tupwana miyamwau 'oiuwa silatu,
ma 'ilobwainegowa Yehoba 'ina waiwai 'oinega
'utoholo pa'alá.

9 Yehoba tauna 'i'abihetegita ta 'ibwauwegita
'ina paihowa bwebwe'adi sabi paihowadi. Moisa
tuwa tauda geya 'ida bwebwe'ana weyahina
'ihesinuwegita, ma hesi mwalo hene tauna 'ina
nuwatuhu ma 'ina helau weyahina, ta Yesu Keliso
'ipaihoweya tauda weyahida.

10 Ma bewa tuwa 'ina helauina 'oida
'i'abilatuheya, 'ada To'abihetena Yesu Keliso
'oinega. Ta Kelisoina 'amasa 'ilohesawaliya,
ma tetelina bwebwe'ana 'oinega yawasi hataya
'i'eweyama 'oida.

11 Ma Yehoba 'igu paihowa 'i'ebwaegauwa ma

'ane tetelina bwebwe'ana yahehepwaila ma yahehe'ita taudi 'asa ganamuli 'oidiya.

12 Bewa weyahina 'igu miyamwau yalobeya, ma hesi geya weyahina yadeba mwadina, weyahina 'ida Cinapwanaina yahemiseya tauna yasanapuya, ma to'aha 'i'ebwaegauwa sowasowana 'i'itayahiya nimanega, eema sabweloina madouna 'inaonaoma 'oina.

13 Mwalo guguyaedi bwebwe'adi ya'ebwaegowa, Yesu Keliso 'ana hemisa ma 'ana helau weyahidi, ee 'umuliya bwaibwainidi.

14 Ma Yaluyaluwa Tabuna tauna nuwada 'imiyamiya, ta sanapu moisa 'i'ebwae pwaigowa, 'oinega sanapuina 'unuwatuhuyahi.

15 Ma 'usanapu pwaiya, taudi meEsiya silogwahategauwa ma si'ebesinegauwa, taudi Paigelio ma wete Elimogini, ma bodaedi.

16 Ma Onesipolo hesi geya weyahigu 'ideba mwadina 'igu miyamiya deliya weyahina, ma tauna tuta mabwaiyana 'i'abi'abihetegau, 'oinega 'agu lotohona 'i'abi'abihe bwebwe'ani, 'oinega Yehoba 'oina ya'ahwa'ahwanoi ma 'ane Onesipolo ma 'iyanao 'i'atemuyamuyaedi.

17 Mwalo Onesipoloina 'ilatuma Loma 'oina, ma weyahigu 'i'ebesa waiwaiya eeta 'ilobegauwa.

18 Cowa 'ina paihowa madouna weyahigu Epeso 'oina 'usanasanapu, 'oinega nuwanuwagu, ma Cinapwana 'ina tuta yatala 'oina 'atemuyamuya 'ida loba Cinapwanaina 'oinega.

2*Cida lo'aleha Yesu Keliso weyahina*

¹ Natugu Timoti, Yesu Keliso 'ina 'abihetenega 'uhewaiwai, ma

² wasana 'u'itayahi, wasaina 'oiguwega 'uhesagoheya tomota mabwaiyadi matadiya, 'oinega taudi ma'adi hemisa 'oidiya 'u'ebwaedi, ma taudi wete hali boda sihe'itadi.

³ Mabwaiyada Yesu Keliso weyahina miyamwau talobaloba, 'oinega 'ino miyamwauina 'oinega 'utagwalego, ma 'ane 'owa Yesu Keliso 'ina tolo'aleha bwebwe'ana.

⁴ Cunuwatuhuyahi 'eguma tolo'aleha tauna nuwanuwana ma 'ina toloina 'ina nuwatuhumo 'ipaipaihowa, nata geya 'ina 'asa 'ana paihowa weyahidi 'inuwanuwatuju.

⁵ Gide tuwa tohepili, 'eguma pili 'ana loina geya 'imuliya, nata maisa geya 'i'ewa.

⁶ Gide wete tanoha 'ana topaihowa, 'ina paihowa waiwai 'oinega nata huwaina 'oinega 'i'aputoho nugete.

⁷ Cigu lohatoto bewa, 'unuwatuhuyahi, ma 'adi sanapu mabwaiyana Cinapwana tauna 'i'ebwaego.

⁸ Ma Yesu Keliso 'unuwatuhuyahi, tauna Debida 'ina susu, ta 'amasa 'oinega 'itoholo hila, gide tuwa yahepwaileya 'igu guguya 'oina.

⁹ Cigu guguyaina weyahina taugu miyamwau bo'i yalobeya 'oinega deliya sipaigauwa, gide 'abwa taugu topui 'aigeda. Ma hesi Yehoba 'ina gwaeina gesowana 'eta taiya 'i'etobode.

¹⁰ Bewa weyahina 'igu miya mwauwedi 'oidiyega ya'alama'i'ita, ma 'abehega Yehoba

taudi 'ihesinuwediya yalemedi, ma 'ane Yesu Keliso 'i'abihetedi, ta yaliyaya miyamiya hatayana siloba.

11 Gwae bewa gwae moisa 'abehega:

“Ceguma Keliso ba'idada ta'amasa, 'abwa wete ba'idada yawasida bwebwe'ana taloba.

12 Ceguma Keliso ba'idada ta 'ida miyamwau 'oidiyega ta'alama'i'ita, 'abwa ba'idada tahetoloina. Ceguma Keliso tauhale 'abwa wete 'iuhalegita.

13 Ceguma geya 'ida hemisamo Keliso 'oina, tauna 'ina gwae hemisa geya sawasawahina ma 'ibui, weyahina tauna mumugana tuwa ma'ana hemisa.”

Yehoba 'ina topaihowao bwebwe'adi

14 Coinega Yehoba matana 'ino tomotaiyao 'ulohatotodi ma 'uhenuwa lagudi ma gwae bewa sahena sinuwanuwanaide, ma wete sahena gwae tupwadi 'adi bui weyahidi sihe'ahwa panapanawa. Weyahina he'ahwa panapanawa besobeso beno taudi tohesagoha 'oidiya nata geya 'i'abi'abihetedi, ma hesi 'i'abihe galadi.

15 Coinega wete 'uhetapewa ma tetela bwebwe'ana 'ana he'ita moisa weyahina 'uguibiga ma 'ane 'owa Yehoba 'ina topaihowa bwebwe'ana, wete 'abwa 'eguma matana 'ulatu 'ihepwatuwego.

16 Ta togwae besobeso bodaidi sahena 'oidiya 'uluhuluhu, weyahina gwaeyedi 'oidiyega mummuga galadi silatu,

¹⁷ ma gwae besobesowedi 'oidiyega mumuga galana madouna 'ilatu. Togwae besobesowedi siteluwa sanidi Aimenio ma Pileto,

¹⁸ ma siteluwaedi he'ita moisaina si'ebesineya ma sigwae, "To'amasa 'idi toholo hila 'ana tuta 'igumwala," 'oinega 'iyadiyao tupwadi 'idi 'aboina sihesagoheya, ta 'idi hemisa 'iwe'a.

¹⁹ Ma hesi Yehoba 'ina gwae 'ana wahuwahu waiwaina 'oina, mwalo silelediya 'igwae:

"Cinapwana 'ina tomotaiyao 'isanapudiya."

Ma wete 'igwaeya:

"Taudi Cinapwana 'oina sitagwala pwaidiya 'ilobwainediya ma mumugadi galadi silog-wahatedi."

²⁰ Moisa tuwa, hada wasawasaedi 'alodiya tupwadi gaeba goula ma siliba, ma tupwadi gaeba 'aiwe ma bale'u 'oidiyega sipaihowedi, ta gae-baedi bwebwe'adi taumanao weyahidi silagudi, ma gaeba galadi silagu wasiyedi mohomoho weyahidi.

²¹ Ma 'eguma taiya mumugana galana 'oinega 'ilabihe'ehau hila, beno 'ihegaeba bwebwe'ana, ma 'ina 'inapwana 'ilagu 'ina paihowa bwebwe'adi weyahidi.

²² Coinega hewahewali 'idi henuhenuwa 'ulogwahatedi ma mumuga dumwaluna ta hemisa ta helau ta miya daumwala 'umuliyedi, taudi Yesu si'ahwa badaeya ma'ate 'ehaudi ba'idamwao.

²³ Ma wete 'ahwa panapanawa besobeso 'u'ebesinedi, weyahina 'ahwa panapanawa 'aleha 'ina 'ebelatu.

24 Ta he'ahwa panapanawa Cinapwana 'ina topaihowao geya 'ilobwainegeta, ma 'atemuyamuya ma he'ita ma 'alama'l'ita hesi.

25 Ma wete 'ada 'alehao 'oidiya mumugada nuhana 'oinega ta'abihe dumwaludi, ma 'oinega Yehoba, 'leguma sawasawahina ma 'i'abihetedi ma sinuwabui ta he'ita moisa simuliye,

26 ta wete Seitani 'ina si'wa 'oinega sidena, weyahina taudi mwalo Seitani 'isi'wediya, ma 'oina sihetopaihowa 'ina nuwatuhu weyahina.

3

Tuta 'ana 'ebelosaloha weyahina

1 Nuwanuwagu ma nuwau 'ida sabwalena tuta 'ana 'ebelosaloha 'inaonama weyahina, 'abehega tutaedi 'oidiya mwau baibaiwana 'abwa silatu.

2 Weyahina tutaedi 'oidiya nata tomota taudimo weyahidi sinuwanuwatuhu, ma wasawasa 'ana hamwa nata 'imadou 'oidiya, ta sinuwa hanehane ta sigagasa ma wete siheliya. Ma sinadiyao ma tamadiyao 'enadi nata geya sihemamatatana, ta tomota 'idi paihowa bwebwe'adi weyahidi nata geya siloyauwedo.

3 Mumugadi guguyou 'oinega gesowana si'atemuyamuya, ma hesi sihe'ahwa panapanawa besobeso, ma toganawala hedade. Ma sigamwasowala besobeso wete, ta wete mumuga bwebwe'ana 'ana tologwahatao,

4 to'wayama, ma galana 'oina sihewaiwai, ma gwae hane hedada, ma geya Yehoba sihe-lauwe, ta hesi taudimo 'idi yaliyaya weyahina sinuwanuwatuhu.

5 Tomotaedi sitapwatapwalolo tuwa ma Yehoba 'ina waiwai geya sihemisae, 'oinega 'idi tap-waloloina tuwa ginaula besobeso, 'oinega bodaedi taudi sahena 'oidiya 'uluhuluhu.

6 Weyahina tupwadi 'oidiyega hadai siluhuluhu wahiwahine geya 'idi nuwatuhu pa'alidi sabi 'abowedi, ma wahiwahineyedi sisanasanapu taudi topui, 'oinega 'amna hagana ma hagana silolotoho soladiya ta simulimulyedi,

7 'oinega he'ita hagana ma hagana 'ana tohesagohao ta geya sawasawahina ma he'ita moisa sisananapu.

8 Tomotaedi he'ita moisa silo'aleheya, gide taudi mwalo Yanisi ma Yamilisi Mosese silo'aleheya, ta 'adi 'ita gide taudi tohemisa ma 'atediya 'abo ma nuwatuhu galadi simiyamiya.

9 Ma hesi muhemuhena sibe'u, ma tomota baibaiwadi si'itadi, mumugadi galadi gide mwalo Yanisi ma Yamilisi mumugadi galana, ta tomota si'iteya.

Timoti 'ana loina

10 Ma 'owa bo'i 'usanapugauwa, 'igu he'ita, ta mumugagu, 'igu 'edao, 'igu hemisa, 'igu 'alamai'ita, ta 'igu helau ta 'igu toholo pa'ala.

11 Ma 'asaedi Anitioki ma Ikoniyami ma Lisi-tila 'oidiya yamiyamwauwa ta 'agu muyaedi tomota 'oidiyega yalobediya wete 'usanasanapu, tupwaedi 'oidiya yamiyamwauwa moisa, ta mwauwedi mabwaiyadi 'oidiyega 'ida Cinap-wana 'i'abihetegauwa.

12 Moisa, 'eguma Yesu Keliso tahemisae, ma tatagwalegita 'ina 'eda bwebwe'adi 'oina, nata miyamwau tomota 'oidiyega taloba.

13 Ta wete taudi togala, ma tomota 'adi to'abowao 'idi puiyao sihemadou moisa, weyahina Seitani bo'i 'i'abowediya.

14 Ta 'owa hesi he'itaedi 'uhemisa pwaidiya ta 'usanapudiya. He'itaedi 'uda muliyedi, weyahina tauma 'ino tohe'itao bo'i 'usanapumaiya 'abehega 'ima he'itaowedi wete 'amulimuliyedi.

15 Ma 'owa 'uboi wete 'ino tuta gwamega ma nige bewa Buki He'asisi 'ina gwaes 'ana tohasila, ta 'ihehe'itego 'abehega 'ida hemisa Yesu Keliso 'oina sowasowana 'i'abihetegita.

16 Ma weteyage Buki He'asisi 'ina gwaes mabwaiyana Yehoba Yaluyaluwanega sitauyama, ta gwaeyedi 'oidiyega 'ada he'ita ma 'ada lohatoto ma 'ada gihedumwalu

17 ta 'ida waiwai talobalobadi Yehoba 'ina paishowao weyahidi, weyahina Buki He'asisi 'ina gwaes 'oidiyega Yehoba 'i'atububugita, ta 'ina paishowao bwebwe'adi mabwaiyana sawasawahida.

4

1 Timoti, yahenuwa laguwego Yehoba matana, ta Yesu Keliso, tauna to'amasaao ma mayawasidi 'adi toloina matana, tauna nata 'ilatu hilama ma 'ihetoloina 'oida.

2 Bewa 'a loinaina: Tuta mabwaiyana 'uhetapewa waiwai ma tetela 'uhehepwaile, tuta mwau ma tuta yaliyaya 'oidiya, ma tomota 'oidiya 'uguguya ma sihemisa, ta wete 'u'abihe dumwaludi, ma 'u'abihe pa'alidi, ma bewa nuwatuhuwedi 'uhe'ita bwaibwainidi ma'ino 'alamal'i'ita.

3 Weyahina tuta sinaonaoma 'oidiya tomota he'ita dumwaluna nata silogwahate, ma he'ita hagadi ma hagadi 'adi hesagoha 'abehega bwebwe'ana 'oidiya, simulyedi.

4 Ma he'ita hagadi 'adi muliya 'oidiyega he'ita moisa si'ebesine.

5 Ma 'owa sahena gide taudi. Sauga mabwaiyana 'utoholo pa'ala, ta 'ino miyamwau 'oidiyega 'u'alama'il'ita, ma wasa bwebwe'ana 'uhehepwaila. Bewa 'oinega ma 'ane 'owa topaihowa waiwaina Yehoba 'ina pahowa 'oina.

6 Ta taugu nata sihunugau gide pwaoli, ma gogo bewa ya'ebesine.

7 Yalo'aleha pwaiya Yehoba weyahina, ta 'igu hepili yalohe gumwaliya, ta tuta baibaiwana Kelliso yahemisaeya.

8 Coinega 'abwa 'ida Bada 'agu maisa, mumuga dumwaluna weyahina, 'il'ebwaegau. Ta maisaina weyahigu 'igibubu pwaiya ta 'imiyamiya.

Badaina 'ina loina dumwaluna, ma 'eguma to sauga 'ilatuma, tauda ma wete taiyawedi 'ina hilama weyahina siyamwayamwana, mabwaiyada nata 'ada maisa 'il'ebwaegita.

Gwae 'ana 'ebelolagu

9 Timoti, nuwanuwagu 'ulomwayamwayauma.

10 Dimasa bo'i 'il'ebesinegauwa weyahina bale'u mumugana nuwana 'il'eweya, ta 'itauya Tesalonaika. Kelesenisi bo'i 'itauya Galetiya, ma Taito wete 'itauya Dalimetiya. Taudi 'agu tolemaedi mabwaiyadi si'ebesinegauwa.

¹¹ Luke 'iboi 'itupwa. Cino tauyama 'oina Maki 'utoeyama, weyahina tauna 'agu tolema bwebwe'ana.

¹² Tikiko yahewasa pwaiya ma 'oinega 'itauya Epeso.

¹³ Ceguma 'utautauyama 'igu tobwatobwa tupwana 'u'ewedima, 'agu hewanu mwalo Tilowasi 'oina ya'ebesineya Kalipo 'ina hada, ma wete 'igu bukiyao ma pepa leleleledi, taudi beno nuwanuwagu madouna.

¹⁴ Pwawapwawati 'ana topaihowa sanina Alekisana mwau madouna 'i'ebwaegauwa, 'oinega 'ana maisa galana 'abwa Cinapwana 'i'ebwae.

¹⁵ Alekisanaina 'ida he'ita 'ilo'aleha hedadeya, 'oinega 'owa tauna 'oinega wete 'u'itayahigo.

¹⁶ Cigu yatala nugeta geya 'eta taiya 'i'abihetegau, mabwaiyadi simatauta ta si'ebesinegauwa, ma yaboimo. Yehoba, 'idi pui bewa sahena 'uhehemaise.

¹⁷ Ta 'igu yatalaina 'oina Yehoba 'i'abihetegauwa ta waiwai 'i'ebwaegauwa, ma tetelina mabwaiyana yahepwaileya tomiya ganamuli baibaiwadi 'oidiya, ma Yehoba 'ina 'abihetena 'oinega geya laiyoni 'oidiya siulegau.

¹⁸ Mwauwedidi 'oidiyega Cinapwanaina nata 'i'abihetegau ma 'ina 'ebeloina galewa 'oina yaluhu, 'oinega tada hepwatuhe hataya. Emeni.

¹⁹ Cigu helau Pilisila ma Akuila, ta wete Onesipolo ma'ina susuyao 'oidiya, 'uhepwaile.

²⁰ Ilasito 'imiyahila Kolinita, ma Tilopimo 'ilohala ta 'asa Milito 'oina ya'ebesineya.

²¹ Culomwayamwayauma weyahina muhemuhena ma gogai 'ana tuta 'ilatu. Yubulo

ma Pudeni ma Lino ma Kalodiya ta wete 'iyadao
mabwaiyadi 'idi helau 'oiuwa.

[22](#) Cinapwana ba'idau ma yaluyaluwau 'i'abihe
waiwaiye, ma 'owa ma'ino bodaو 'i'abihetegomi.
Taugu Paulo.

LOINA HAUHAUNA
The New Testament in the Bunama language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bunama long Niugini
copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bunama

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

45dc0516-b235-59d5-bb1e-9b6a4ca7d904